

Věk

Tvůj věk

8. – 9. třída

Klíčové kompetence:

k učení

komunikační

osobnostní a sociální

sociální a personální

k řešení problémů

digitální

pracovní a podnikavá

občanská

Mezipředmětové vazby:

Čj – český jazyk

M – matematika

Ov – občanská výchova

Př – přírodopis

Materiál byl vytvořen ve spolupráci Českého statistického úřadu a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích jako metodický list pro projekt Minisčítání 2025.

Věk

Tvůj věk

1.

Zamyslete se nad tím, co lidé v různých obdobích života potřebují, co je pro ně důležité a jak se mění. Vyplňte následující tabulku.

Př

	Přibližný věk	Typické znaky	Potřeby/výzvy
Kojenecký věk	0–1 rok	Rychlý růst, vývoj smyslů, závislost na péči	Bezpečí, péče, citová vazba
Dětství	2–11 let	Rozvoj motoriky, řeči, socializace, hra	Podpora učení, hraní, pravidla
Puberta	12–18 let	Hormonální změny, růst, hledání identity	Porozumění, podpora při hledání vlastní identity a hodnot
Dospělost	19–64 let	Práce, vztahy, rodičovství, zodpovědnost	Stabilita, seberealizace, rovnováha
Stáří	65+ let	Zpomalení, zdravotní změny, reflexe života	Podpora, respekt, aktivní stárnutí

2.

Člověk se během života mění – a stejně tak se mění i jazyk. Někdy si mladí a starší lidé nerozumí, protože používají jiná slova. Pojďme se podívat, jak se jazyk vyvíjí.

Či

1. Jaký význam mají následující slova, která dnes používají mladí lidé? Vysvětli je tak, aby jim rozuměli tvoji rodiče nebo prarodiče.

Cringe – trapné, nepříjemné, **flexit** – chlubit se, **random** – náhodný, nečekaný, **vibe** – pocit, atmosféra, **lowkey** – nenápadně, potichu

2. Rozumíš ty slovům, která používají tvoji rodiče či prarodiče? Vysvětli jejich význam tak, aby jim rozuměl někdo z tvých kamarádů.

kredenc – skříňka v kuchyni, **šichta** – pracovní směna, **škrpály** – boty, **špajz** – kuchyňská skříňka na jídlo, **kavalec** – gauč, postel

3.

Podívejte se na infografiku „Jaké bude obyvatelstvo Česka“, kterou najdete na stránkách Českého statistického úřadu v infografikách z roku 2024.

M

Odkaz na Infografiky z roku 2024:
<https://csu.gov.cz/infografiky-2024>

- 1. Předpokládá se, že do roku 2100 poroste počet obyvatel České republiky? Kolik obyvatel bude žít v České republice v roce 2100?**
Dojde k poklesu obyvatel. V roce 2100 to bude 9 895 722 obyvatel.
- 2. O kolik procent více bude žít v roce 2100 obyvatel ve věkové kategorii 65+ než v roce 2022? Kolika procentní je to nárůst?**
O 13,7 %, přibližně 67% nárůst.
- 3. Kolik bude průměrný počet narozených dětí na jednu ženu v roce 2050? Můžeme na základě této informace konstatovat, že nejvíce žen bude mít jedno dítě?**
Průměrný počet dětí na jednu ženu bude 1,5. Nemůžeme.
- 4. Prohlédni si všechny grafy. Jeden graf se liší. Který graf to je a v čem je jeho specifická? Najdeš důvody, které vedly k vytvoření tohoto grafu s jinými parametry?**
Saldo migrace. Všechny ostatní grafy se zabývají předpokladem do roku 2100. Tento graf pouze do roku 2030. Důvody jsou zřejmé. Nelze předvídat politickou situaci země či Evropy a s tím související migraci.
- 5. Chyběly ti v grafech nějaké informace?**
Třeba věk otců.

JAKÉ BUDE OBYVATELSTVO ČESKA?

CO PŘEDPOKLÁDÁME

PRŮMĚRNÝ POČET NAROZENÝCH DĚTÍ NA JEDNU ŽENU

2022 **1,62** 2050 **1,50**

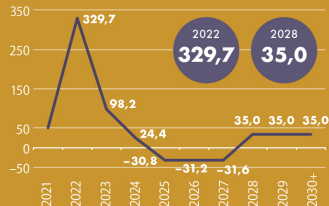
PRŮMĚRNÝ VĚK MATEK PŘI NAROZENÍ DÍTĚTE

2022 **30,4** 2050 **31,3**

NADĚJE DOŽITÍ PŘI NAROZENÍ (roky)

2022 **76,1** 2050 **82,2** 2100 **89,4**
 2022 **82,0** 2050 **87,1** 2100 **92,6**

SALDO MIGRACE (tis. obyvatel)

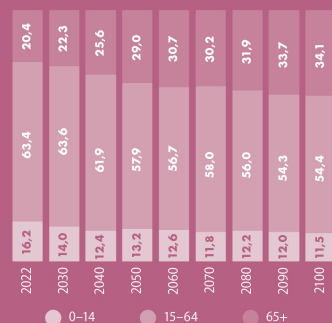

HLAVNÍ VÝSLEDKY PROJEKCE ČSÚ 2023

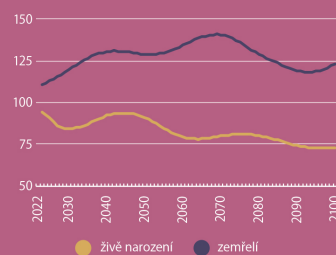
POČET OBYVATEL ČESKA k 31. 12. daného roku

2022 **10 827 529** 2050 **10 688 468** 2100 **9 895 722**

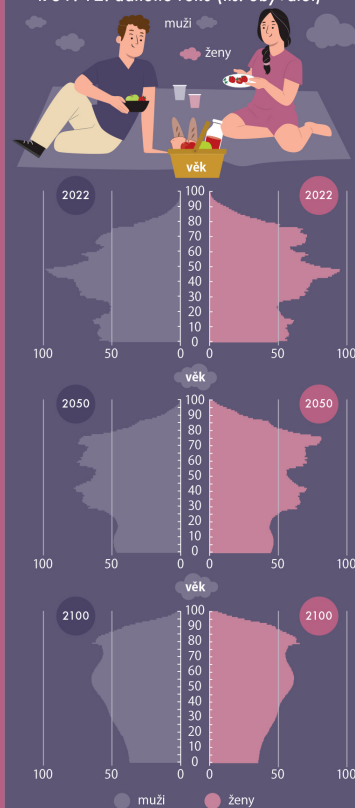
PODÍL OBYVATEL V HLAVNÍCH VĚKOVÝCH SKUPINÁCH k 31. 12. daného roku (%)

PŘIROZENÁ MĚNA OBYVATEL (tis.)

VĚKOVÉ PYRAMIDY PODLE JEDNOTEK VĚKU A POHLAVÍ k 31. 12. daného roku (tis. obyvatel)

CO OČEKÁVÁME?

Předpoklad, že z Česka odejde 60 % příchozích uprchlíků

Sbližení očekávané délky života žen a mužů

Mírně klesající tendence počtu obyvatel

Snížující se počet a podíl osob ve věku 15–64 let

Růst počtu a podílu seniorů ve věku 65+ let, zejména starších

Zvýšení průměrného věku z aktuálních 43 na 50 let

4.

Stárnutí populace přináší nové výzvy pro společnost.

V roce 2023 vláda představila návrh důchodové reformy. Mění se pravidla pro odchod do důchodu, výpočet důchodů i podpora starších lidí. Podívej se na video z Událostí ČT (11. května 2023) a odpověz na následující otázky.

M

Ov

Odkaz na video na webu České televize:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1097181328-udalosti/223411000100511/cast/978976/>

1. Co znamená, že se věk odchodu do důchodu bude měnit podle délky života?

V průměru by měl být každý člověk v důchodu čtvrtinu života. Naděje na dožití se však prodlužuje a v roce 2063 se prodlouží u žen o 8 let a u mužů o 10 let. Při současném stavu by to znamenalo, že by byli lidé v důchodu i třetinu života.

2. Jaké problémy přináší státu stárnutí populace?

Kdyby nedošlo ke změně doby, kdy lidé odchází do důchodu, pak by každý člověk, který do systému přispívá, za 40 let platil dvakrát víc než dnes (2023 – 1 penze – 3 lidi, 2063 – 1 penze – 1,5 člověka).

3. Kolik korun bylo vyplaceno v roce 2022 na penze?

Bylo vyplaceno 594,7 miliardy Kč.

4. Myslíš, že je spravedlivé, aby lidé odcházeli do důchodu později, když žijí déle?

5. Co si představíš pod pojmem „aktivní stáří“?

5.

Vytvořte si pět skupin. Rozdělte si etapy života tak, aby každá skupina měla jednu z nich. Vytvořte reklamu na danou etapu. Zaměřte se na to, co je na ní skvělé. Proč by si ji někdo měl „vybrat“? Jaké má výhody a nevýhody?

Čj

Ov